

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie voor de Rijksuitgaven

Datum: 19 juni 2026

Ons kenmerk: 2026Z13168 / 2026D31105

Aan de voorzitter van de vaste commissie voor
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking

Onderwerp: Advies van de commissie voor de Rijksuitgaven over een conceptverzoek aan de Algemene Rekenkamer om een onderzoek in te stellen naar de exportcontrole van strategische goederen

Geachte mevrouw Den Hollander,

Op 2 juni jl. heeft de commissie voor de Rijksuitgaven van u een brief ontvangen met het verzoek om conform artikel 7.4, vierde lid, van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer advies uit te brengen over een conceptverzoek van de Tweede Kamer aan de Algemene Rekenkamer om een onderzoek in te stellen naar de exportcontrole van strategische goederen ([2026D26566](#)).

In de brief geeft u aan dat de commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking inzicht wil in de toepassing van de criteria voor de vergunningverlening voor export van strategische goederen. De commissie stelt voor de Algemene Rekenkamer twee hoofdvragen voor de leggen: 1) op welke wijze geeft de Rijksoverheid uitvoering aan de exportcontrole van strategische goederen met de daarvoor geldende criteria, de buitenlandpolitieke toets door de minister van Buitenlandse Zaken en de toepassing van het criterium 'mensenrechten'? en 2) welke mogelijkheden ziet de Algemene Rekenkamer voor verbeteringen van de wijze waarop de Kamer wordt geïnformeerd over de exportcontrole van strategische goederen'.

Advies

De commissie voor de Rijksuitgaven adviseert uw commissie om het conceptverzoek nog op enkele punten aan te passen om tot een nadere afbakening en invulling te komen en daarna met het advies van de commissie voor de Rijksuitgaven ter besluitvorming aan de plenaire vergadering voor te leggen.

Een onderbouwing van ons advies vindt u hieronder.

Toetsing aan criteria

1. Heeft de Algemene Rekenkamer voldoende bevoegdheden?

Ja, de Algemene Rekenkamer heeft op grond van artikel 7.18 en artikel 7.23 van de Comptabiliteitswet 2016 voldoende bevoegdheden om bij alle onderdelen van het Rijk alle informatie die zij nodig acht voor het uitvoeren van het verzoekonderzoek te onderzoeken. De Algemene Rekenkamer kan bij alle betrokken ministeries en de Douane informatie over de uitvoering van de exportcontrole van strategische goederen opvragen.

2. Beschikt de Algemene Rekenkamer over de vereiste kennis en expertise?

Ja, de Algemene Rekenkamer beschikt over de benodigde kennis en expertise voor het onderzoek. De Algemene Rekenkamer heeft recent in het kader van haar Verantwoordingsonderzoek 2025 een onderzoek gedaan naar de controle op doorvoer strategische goederen, bij het ministerie van Buitenlandse Zaken ([2026D23179](#)), het ministerie van Financiën ([2026D23167](#)) en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp ([2026D23193](#)).

3. Heeft uitvoering door de Algemene Rekenkamer meerwaarde?

Ja, onderzoek door de Algemene Rekenkamer kan meerwaarde hebben omdat de Algemene Rekenkamer een onafhankelijke positie en unieke bevoegdheden heeft. Externe onderzoeksbureaus hebben geen of alleen beperkt toegang tot de voor het onderzoek benodigde informatie. De directie Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluatie (IOB) van het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft wel volledig en ongehinderd toegang tot de benodigde informatie van het ministerie van Buitenlandse Zaken, maar is voor toegang tot relevante informatie bij de Douane afhankelijk van de vrijwillige medewerking van de Douane. Dat geldt niet voor de Algemene Rekenkamer.

4. Is de probleemstelling en vraagstelling helder?

Nog niet. De vraagstelling is nu bewust globaal geformuleerd 'om de Algemene Rekenkamer optimale ruimte te geven voor eigen invulling van het onderzoek'. Maar een nadere afbakening is wel wenselijk. Zo is de reikwijdte van het onderzoek nog niet helemaal duidelijk. De onderzoeksvragen richten zich op de uitvoering van en informatie over de exportcontrole, niet op het bredere beleid als zodanig. Maar de titel van het verzoek, 'Wapenexportbeleid', geeft de indruk dat juist dat beleid centraal zou staan. Het voornaamste punt van zorg is echter de overlap tussen het verzoek aan de Algemene Rekenkamer en het verzoek van de commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking aan de ministers van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de voorgenomen beleidsevaluatie wapenexport van 13 mei jl. ([2026Z10042](#)). Vier van de vijf in die brief genoemde aandachtspunten overlappen met de vragen die de commissie aan de Algemene Rekenkamer wil voorleggen. Om dubbel werk te voorkomen en betrokkenen bij de uitvoering van de vergunningverlening niet onnodig te belasten, kan worden overwogen om de Algemene Rekenkamer te vragen om na overleg met de IOB de afbakening en invulling van het onderzoek nader te bepalen zodat beide onderzoeken elkaar aanvullen en niet overlappen.

19 juni 2026

Advies van de commissie voor de Rijksuitgaven over een conceptverzoek aan de Algemene Rekenkamer om een onderzoek in te stellen naar de exportcontrole van strategische goederen

5. Is helder op welke termijn het onderzoek moet plaatsvinden?

Nee, dat blijkt niet uit de brief van de commissie. Onduidelijk is op welke termijn de commissie de informatie zou willen ontvangen. De start van de beleidsevaluatie wapenexport staat gepland voor medio 2027; oplevering wordt medio 2028 voorzien. De Algemene Rekenkamer zou kunnen worden verzocht het onderzoek op te nemen in het Verantwoordingsonderzoek over 2026. In dat geval komen de resultaten in mei 2027 beschikbaar. Met het oog op de beoordeling door het college van de Algemene Rekenkamer en de benodigde uitvoeringstijd dient de Tweede Kamer het verzoek dan wel voor de start van het zomerreces aan de Algemene Rekenkamer te doen toekomen.

Hoogachtend,

De voorzitter van de commissie,
J.C. Sneller

De waarnemend griffier van de commissie,
A.H.M. Weeber